

p. Gulczyński

Centrum Badania Opinii Społecznej

ul. Żurawia 4 skr. pt. 24

00-955 WARSZAWA 15

SEKRETARIAT: 29-35-69; 28-37-04; 28-90-17

Telex: 816-436

ZESPÓŁ REALIZACJI BADAŃ: 40-56-41

Telefax: 29-40-89

BS/227/75/91

KTO WYJEDZIE NA WAKACJE?

Komunikat z badań

Warszawa, lipiec 1991 r.

Wyniki czerwcowego sondażu¹ wskazują, że na urlop wyjedzie w czasie tegorocznego lata tylko niewiele ponad jedną czwartą (28%) respondentów, a wakacje poza domem spędzi 38% dzieci i młodzieży, przy czym wyjadą w zasadzie te same osoby, które wyjeżdżały w zeszłym roku. Średni koszt wycieczki na jedną osobę jest szacowany na ok. 1,3 mln zł.

W domu spędzi urlop 65% respondentów, 5% nie ma urlopu, 2% jeszcze nie wie, co będą robili w tym czasie (rys.1). Co dziesiąty ankietowany planuje urlop w kraju (np. wczasy, wyjazdy indywidualne z namiotem), 8% wyjedzie do rodziny (na wieś, nad morze itp.), na działkę będzie wypoczywało 5%, za granicę zamierza wyjechać 4% (tab.1).

Tabela 1

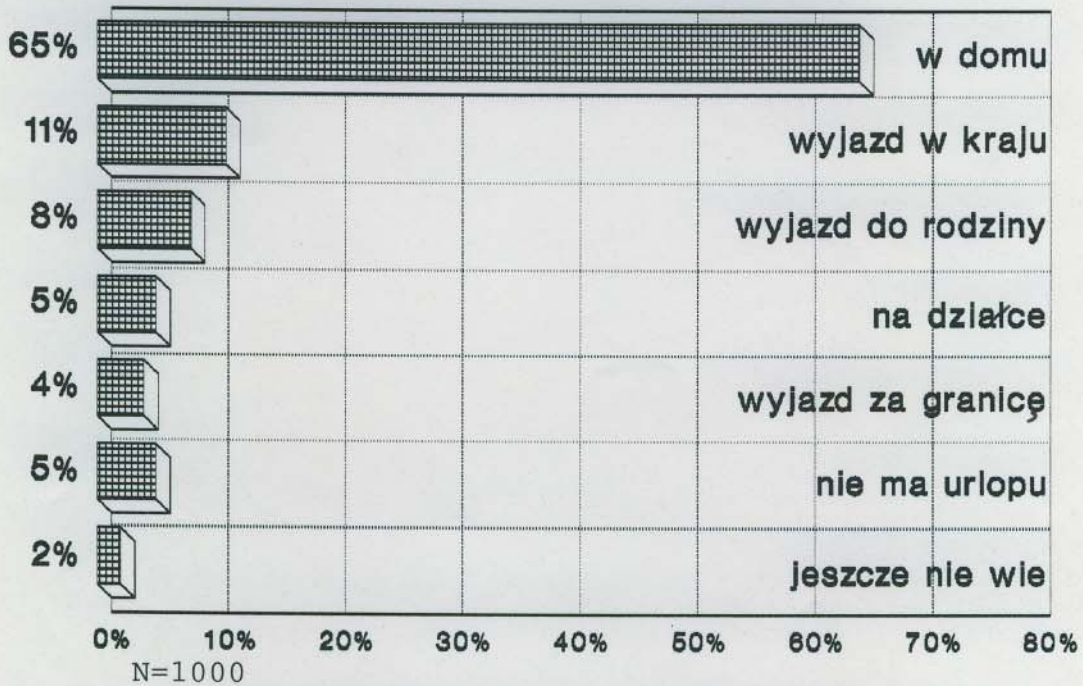
w procentach

Sposób spędzenia urlopu	Wypowiedzi respondentów dotyczące:	
	1990 r.	1991 r.
Wyjazd w kraju	17	11
U rodziny (np. na wsi)	7	8
Na działkę	3	5
Wyjazd za granicę	3	4
W domu	64	65
Nie ma/nie miał(a) urlopu	8	5
Jeszcze nie wie	-	2

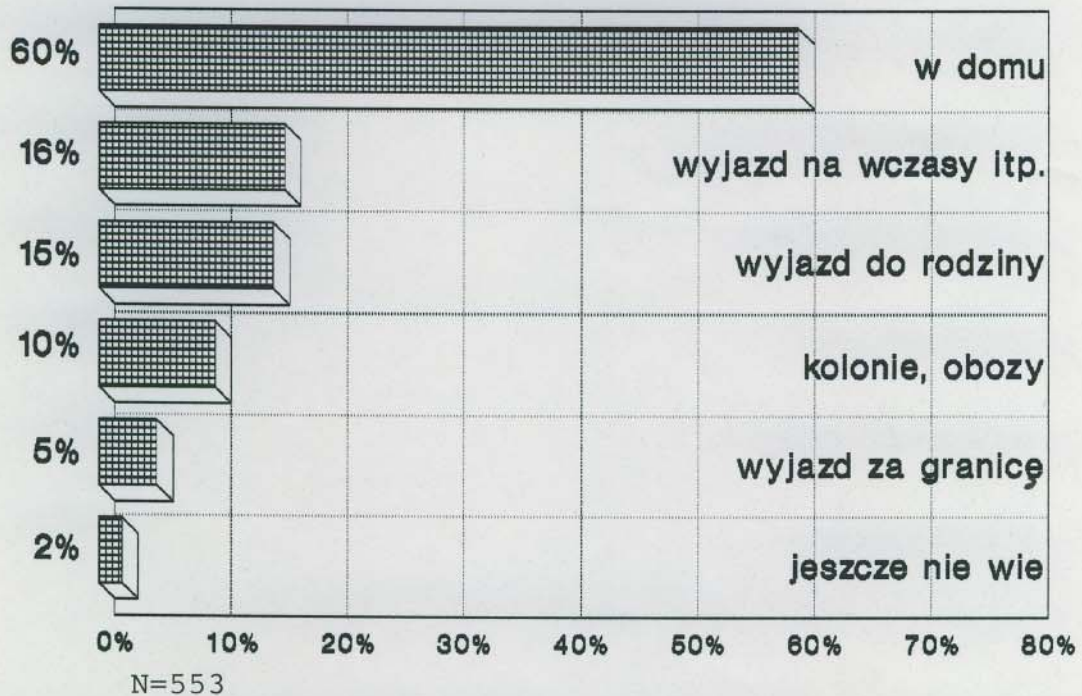
Uwaga. Procenty nie sumują się do stu, gdyż respondenci mogli podawać więcej niż jedną odpowiedź.

Większość dzieci (60%) pozostanie w domu, na kolonie czy obóz wyjedzie tylko jedna dziesiąta, do rodziny 15%, a taka sama grupa (16%) spędzi wakacje w kraju w inny sposób (np. pod namiotem z rodziną, na rajdzie, na wczasach), za granicę wyjedzie 5% (rys. 2 i tab. 2).

¹ "Aktualne problemy i wydarzenia" (17) - sondaż zrealizowany w dniach 14-17 czerwca 1991 r. na 1000-osobowej reprezentatywnej próbie losowej dorosłej ludności kraju.

Rys. 1. Rozkład odpowiedzi na pytanie: Gdzie Pan(i) zamierza spędzić tegoroczny urlop?

Rys. 2. Rozkład odpowiedzi na pytanie: Jak Pana(i) dzieci spędzą wakacje?

Tabela 2

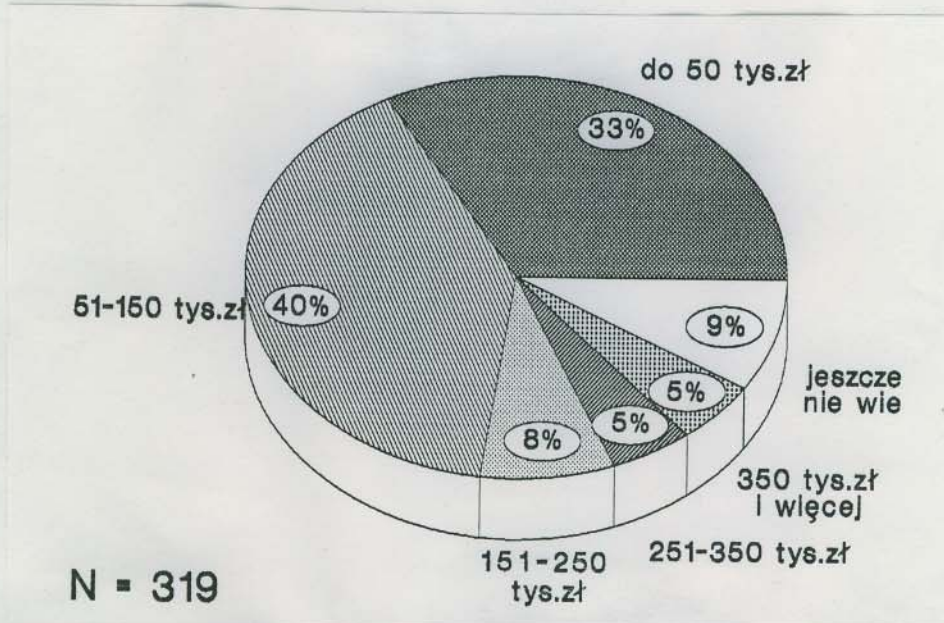
w procentach

Sposób spędzenia wakacji przez dzieci	Wypowiedzi respondentów dotyczące:	
	1990 r.	1991 r.
Kolonie, obozy	14	10
Inne wyjazdy w kraju	22	16
U rodziny (np. na wsi)	15	15
Wyjazd za granicę	3	5
W domu	53	60
Jeszcze nie wie	-	2

Uwaga. Podstawa obliczeń obejmowała tylko respondentów mających dzieci (N=553). Procenty nie sumują się do stu, gdyż respondenci mogli podawać więcej niż jedną odpowiedź.

W domu spędzi urlop taka sama grupa respondentów co w zeszłym roku, natomiast odsetek dzieci, które nie wyjadą na wakacje, jest obecnie większy (o 7).

Kwoty przeznaczone na wypoczynek jednej osoby są bardzo zróżnicowane - od 5 tys. zł do 13 mln. Sumy do 50 tys. zł podała jedna trzecia ankietowanych, 40% szacuje koszty w granicach od 51 do 150 tys. zł. Wyższe kwoty przewidują badani znacznie rzadziej: 8% wymieniło kwoty od 151 do 250 tys. zł, po 5% w przedziale od 251 do 350 tys. oraz powyżej 350 tys. zł (podstawą obliczeń była licz-

Rys. 3. Kwoty przeznaczone na tegoroczny wypoczynek dla jednej osoby

ba osób, które deklarowały wypoczynek poza domem choć jednej osoby w rodzinie; N=319; por. rys. 3); 9% nie podało kwoty. Średnia wynosi 1 275 tys. zł.

Ponad połowa badanej populacji (53%) nie wyjeżdżała na urlop w zeszłym roku i w tym także pozostanie w domu. Co piąty respondent (20%) twierdził, że kolejny raz ani on, ani jego dzieci nie wyjadą w lecie (tab. 3). Spośród uczestników sondażu mających dzieci na utrzymaniu aż 42% podało, że ich pociechy spędzą w domu już drugie wakacje.

Sposób wykorzystania urlopu - wyjazd bądź pozostanie w domu - jest bardzo zróżnicowany zależnie od cech społeczno-demograficznych ankietowanych (tab. 3).

W domu spędzą kolejny urlop przede wszystkim: respondenci w wieku powyżej 40 lat (a najstarsi - powyżej 60 lat - powszechnie); mieszkańcy wsi oraz - choć rzadziej - małych miast (do 20 tys. ludności), zwłaszcza z regionu północno-wschodniego (Białystok), środkowowschodniego (Lublin) i południowo-wschodniego (Kraków); osoby z wykształceniem podstawowym; rolnicy, robotnicy niewykwalifikowani oraz rolni i leśni; ankietowani mający niższe dochody miesięczne (do 950 tys. zł); uznający swe warunki materialne za złe.

Znacznie rzadziej niż przeciętnie pozostaną w domu w czasie urlopu: osoby w wieku do 39 lat; mieszkańcy miast, zwłaszcza dużych (powyżej 100 tys. ludności); z regionu środkowego (Warszawa), północnego (Gdańsk) i południowego (Katowice); badani mający co najmniej średnie wykształcenie; prywatni przedsiębiorcy oraz przedstawiciele inteligencji; deklarujący osobiste dochody miesięczne powyżej 1450 tys. zł; mający zarówno dobre, jak i średnie warunki materialne.

Rodziny, w których na letni wypoczynek nie wyjeżdżają kolejny rok ani dzieci, ani ich rodzice, występują przede wszystkim wśród mieszkańców wsi oraz małych miast (do 20 tys.), w regionie północno-wschodnim (Białystok) oraz południowo-wschodnim (Kraków).

Na wakacje nie wyjadą częściej niż inni osoby określające swoje warunki materialne jako złe, ale z kolei rzadziej niż inni są one skłonne przeznaczyć na urlop dodatkowe 10 mln zł, gdyby

Tabela 3

w procentach

Cechy społeczno-demograficzne badanych	Spędzający w domu urlop/wakacje w roku ubiegłym oraz w obecnym	
	respondenci	respondenci oraz ich dzieci
Ogółem	53	20
<u>Płeć</u>		
Mężczyźni	50	45
Kobiety	55	55
<u>Wiek</u>		
Do 24	32	15
25-29	37	31
30-39	43	27
40-49	58	28
50-59	59	19
60 lat i więcej	71	5
<u>Miejsce zamieszkania</u>		
Wieś	73	29
Miasto	39	14
<u>Wielkość miasta</u>		
Do 20 tys.	57	29
21-100	42	16
101-500	36	9
501 tys. i więcej mieszkańców	22	5
<u>Region</u>		
Środkowy (Warszawa)	39	11
Północno-wschodni (Białystok)	69	32
Północny (Gdańsk)	38	12
Południowy (Katowice)	44	17
Południowo-wschodni (Kraków)	67	30
Środkowowschodni (Lublin)	69	20
Środkowozachodni (Poznań)	51	23
Południowo-zachodni (Wrocław)	56	19
<u>Wykształcenie</u>		
Podstawowe	67	20
Zasadnicze zawodowe	52	26
Średnie	37	18
Wyższe	30	10
<u>Grupa społeczno-zawodowa</u>		
Inteligencja, kadra kierownicza	28	14
Pozostali umysłowi	39	15
Pracownicy handlu i usług	51	28
Robotnicy wykwalifikowani	49	19
Robotnicy niewykwalifikowani	65	29
Robotnicy rolni i leśni	69	19
Rolnicy	77	25
Prywatni przedsiębiorcy	21	7
<u>Dochód osobisty (miesięczny)</u>		
Do 450 tys. zł	58	22
451-700	70	18
701-950	62	25
951-1200	57	23
1201-1450	52	24
1451-1700	44	17
1701-1950	33	19
1951-2200	24	8
Powyżej 2200 tys. zł	28	13
<u>Ocena warunków materialnych</u>		
Złe	63	24
Przeciętne	47	20
Dobre	27	5

Tabela 4

w procentach

Cechy społeczno-demograficzne badanych	Rozkład odpowiedzi na pytanie: <i>Gdyby Pan(i) nieoczekiwanie otrzymał(a) 10 mln zł, czy przeznaczył(a)by je Pan(i):</i>	
	na urlop	na inny cel
Ogółem	15	84
<u>Płeć</u>		
Mężczyźni	12	86
Kobiety	17	82
<u>Wiek</u>		
Do 24	22	78
25-29	11	89
30-39	16	83
40-49	13	87
50-59	15	85
60 lat i więcej	14	84
<u>Miejsce zamieszkania</u>		
Wieś	13	86
Miasto	16	84
<u>Wielkość miasta</u>		
Do 20 tys.	19	81
21-100	12	87
101-500	19	81
501 tys. i więcej mieszkańców	15	85
<u>Region</u>		
Środkowy (Warszawa)	11	87
Północno-wschodni (Białystok)	9	91
Północny (Gdańsk)	20	80
Południowy (Katowice)	22	76
Południowo-wschodni (Kraków)	9	91
Środkowowschodni (Lublin)	15	80
Środkowozachodni (Poznań)	11	89
Południowo-zachodni (Wrocław)	22	78
<u>Wykształcenie</u>		
Podstawowe	13	85
Zasadnicze zawodowe	11	88
Średnie	19	80
Wyższe	16	82
<u>Grupa społeczno-zawodowa</u>		
Inteligencja, kadra kierownicza	20	80
Pozostali umysłowi	16	84
Pracownicy handlu i usług	28	70
Robotnicy wykwalifikowani	13	86
Robotnicy niewykwalifikowani	12	88
Robotnicy najemni w rolnictwie i leśnictwie	10	90
Rolnicy	11	86
Prywatni przedsiębiorcy	23	74
<u>Dochody osobiste respondenta</u>		
Do 450 tys. zł	4	96
451-700	11	87
701-950	14	85
951-1200	11	88
1201-1450	23	77
1451-1700	10	89
1701-1950	15	85
1951-2200	10	90
Powyżej 2200 tys. zł	32	66
<u>Ocena warunków materialnych</u>		
Złe	11	88
Przeciętne	19	81
Dobre	16	81

taką sumę otrzymały niespodziewanie. Spośród ogółu respondentów 15% przeznaczyłoby te pieniądze na urlop, a 84% - na inny cel (tab. 4).

Wypoczynek jako prioretyt - a więc gotowość wydania nań 10 mln - deklarowali przede wszystkim najmłodszy badani (do 24 lat), z regionów: północnego (Gdańsk), południowego (Katowice) oraz południowo-zachodniego (Wrocław), pracownicy handlu i usług, prywatni przedsiębiorcy i przedstawiciele inteligencji.

Wśród innych celów (N=843) na pierwszym miejsce plasują się wydatki związane z domem. Jedna czwarta (26%) spośród uznających inne wydatki za ważniejsze niż urlop, przeznaczyłaby te pieniądze na zakup artykułów trwałego użytku, nieco mniej osób (22%) - na remont mieszkania czy domu, inwestycje domowe. Znaczna grupa (13%) wydałaby tę sumę na poprawę warunków życia, dołożyłaby do pensji (także np. na spłatę długów). Trochę rzadziej (10%) mówiono o inwestycjach związanych z pracą zawodową (także własną firmą, gospodarstwem rolnym). Podobna grupa (9%) pomogłaby finansowo rodzinie (np. dzieciom). Kolejne sposoby wykorzystania takiej sumy to kupno odzieży (6%), środków lokomocji, np. roweru lub uzupełnienie kwoty na zakup samochodu (4%), budowa lub wykończenie domu (4%), wynajęcie lub wykupienie mieszkania (3%). Dodatkowe pieniądze potraktowałyby jako oszczędności tyłu samo badanych (3%), a 1% przeznaczyłoby je na żywność.

Na urlop wykorzystałby (ewentualnie) otrzymane 10 mln zł tylko co dziesiąty respondent spośród tych, którzy nie wyjadą w tym roku i nie wyjechali w zeszłym. Także w grupie ankietowanych, którzy nie wyjeżdżali i których dzieci już drugi rok spędzą wakacje w domu, tylko jedna dziesiąta gotowa jest wydać je na ten cel.

Niewątpliwie brak pieniędzy, ale także sytuowanie urlopu na dalszym miejscu w hierarchii potrzeb i wydatków powodują, że większość badanej populacji nie będzie korzystała z wypoczynku wyjazdowego w czasie letnich wakacji.